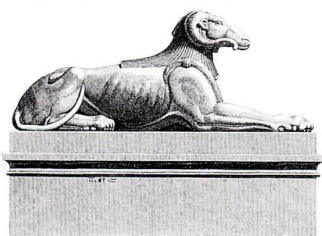

HIDDEN

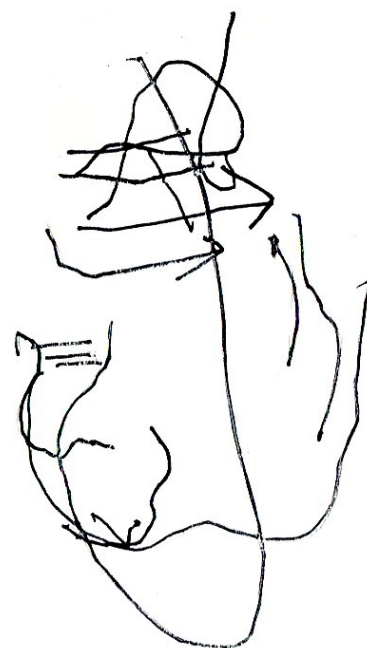
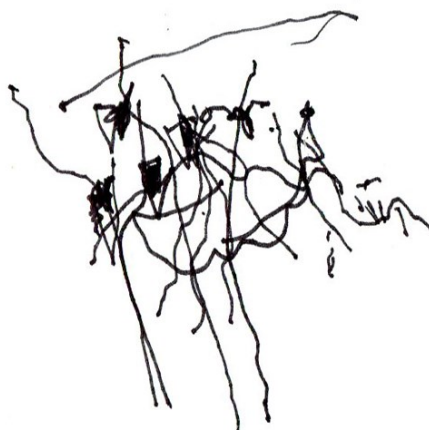
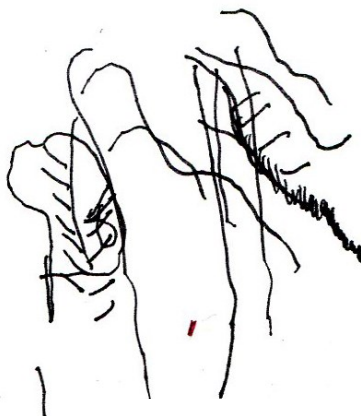
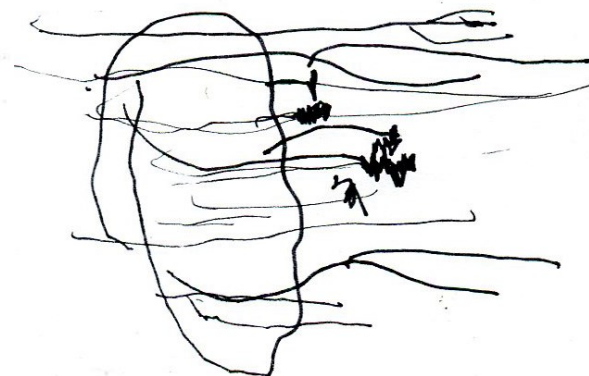
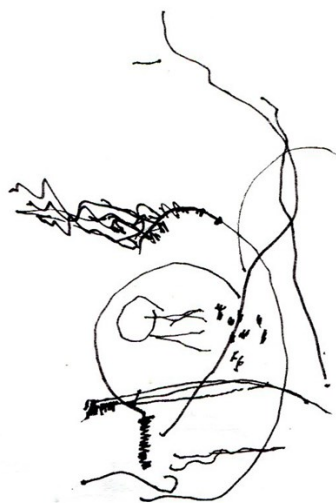
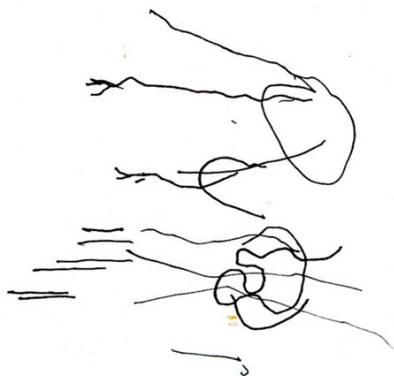
TIMES

25 STE JAARGANG NR 46 2023

UITGAVE DE VERBORGEN TIJD PERIODIEK TER ONTGINNING VAN SCHOONHEID ZONDER MEER

info@deverborgentijd.nl

PRIJS PER
EXEMPLAAR
GRATIS

Manja Kindt

25 jaar Hidden Times

Waar is de tijd gebleven. In achterwaartse plooiën van de gekromde ruimte wellicht. In ieder geval in het archief van het Hôpital Général. Tot en met 'library catalogue no 3741162' liggen daar alle nummers van de Hidden Times tot de 19e jaargang. De latere bevinden zich, opnieuw met een achtcijferige code, bij het instituut van het International Standard Serial Number voor 'serieel gepubliceerde werken waaronder periodieke publicaties'. Als het goed is. De Hidden Times wordt goed weggestopt. Want wie komt daar nou, in het Hôpital Général of bij het ISSN. Maar ik heb hem ook. Nog min of meer compleet. En ik zal niet de enige zijn die zuinig is met zijn tijd.

Behalve van de onvolprezen pagina's smul ik stevast van het colofon. Dan stel ik mij de werknemers van Chimney Press Publications voor, bijeen onder het drukkende plafond van het verlaagde achterkamertje van Museum De Verborgene Tijd aan de Nieuwe Markt in Gouda. Op ongemakkelijke hoge stoelen de producenten Jan P van den Bos en Manja Kindt; hij met een Griekse klassieker en een leesbrilletje op schoot, zijn gedachten diep in de verborgen tijd; zij af en toe opkijkend van haar haakwerkje om een enkel woord als een brok tussen de converserenden te werpen. De anderen klein en op lage bankjes, druk met elkaar. De eenzijdige editor Emma en Fanny Urinia siamees tegen zichzelf geleund, Emma's hoofd duidelijk het spraakhoofd. Designer Râritte Maitrejean cr met zijn malle brilletje en bestuurde gebaren. Recent Peuterdrift van wie niet duidelijk wordt wie hij als proctor vertegenwoordigt. En Laura Banfi natuurlijk, de hautaine art director, met haar torenhoge kapsel en de boksbeugel van zware ringen. Verhit door het onderwerp dat in de 1e jaargang nr 2 met kroontjespen door Katarina Rudebeck werd opgeworpen: *la mort de l'art*.

Hoewel de makers over de jaren dezelfde blijven, stellen zij de lezers van de Hidden Times vaak voor verrassingen. In zijn periode als uitgave van De Verborgene Tijd in Gouda zien die lezers handschriften en tekeningen van Katharina Rudebeck en naamloos gepresenteerde, topografische krabbels van (waarschijnlijk) graficus Totzky. Dezelfde JP Totzky van wie een pikzwarte ets later een keer de voorpagina siert. Er staan diepzinnige beschouwingen in het blad van Piero Manzoni, Marcel Duchamp en Dieter Roth; later van Henc van Maarseveen, Guus Muller en anderen. Kunstkritieken van N. Tibi Spiro en van mij. Paginagrote pentekeningen van Pim Leefsma. Wulpse schetsen van Ruben van Veen. En in veel nummers vallen vooral de vlijmscherpe, cartoonesk-feministische illustraties van Marianne Meester op. Een keur van andere, vooral Goudse en regionale kunstenaars, levert bijdragen. Er rollen in deze jaren incidenteel ook nog andere prachttuitgaven van de Chimney Press. Met name boeken, gewijd aan één kunstenaar, gebonden door Manja Kindt.

Was de vaste prijs van de Hidden Times met ingang van nummer 17 iets verlaagd en vrijgegeven voor België, Duitsland, Frankrijk, Hongarije, Hongarije en Tjechië, vanaf jaargang 5 nr 19 schiet hij in één keer omhoog naar 12,50 euro. Bijna kostendekkend. Vanwege het overdreven dikke hagelwitte papier? Drie nummers later zakt de losse nummerprijs terug naar twee euro. Alles zonder inhoudelijk commentaar.

Kort na deze grote prijssprongen volgt een periode van stilte, totdat het blad in 2007 ineens vanaf een adres in Usquert (Gr) verschijnt. Vijf euro kost het nu. Het aanschafbedrag zal in de jaren erna, afhankelijk van het aantal pagina's blijven schommelen. Het Usquertse nummer bevat beelden van het kunstproject Velden van Tijd en Ruimte, uitgevoerd door Manja Kindt, en enkele bijdragen van Groningse kunstenaars. De hele redactie blijkt verhuisd naar de noordelijke ommelanden.

Jaren van stilte volgen, maar de makers van de Hidden Times laten elkaar niet los. Een tweede bloeiperiode vangt aan in 2016. Dan verschijnt nummer 25 van de 19e jaargang als uitgave van De Bierumer School. In deze onderwijsinstelling, in een dorp onder de rook van Delfzijl weet het blad nieuwe kunstenaars en oude bekenden aan zich te binden. Geregeld pakt het ook uit met een bijlage met werk van één kunstenaar. Deze eer komt onder anderen toe aan Eirik Rønneberg, Julija Paškevičiūtė en Lisa Kovalenko, en aan correspondentiekunstenaar René Stoute. Verder verschijnen nu speciale edities. Eén voor de gemeente Eemdelta, één voor de Culturele Ambassade Groningen in het Friese Leeuwarden (in het jaar dat die laatste stad culturele hoofdstad van Europa is, in 2018) en meerdere bij gelegenheid van het project Vrijplaats voor Verbeelding. De Hidden Times is volledig thuis in het noorden van Nederland. Het periodiek ondergaat daarbij een sterke verjonging door het samenwerken van de Bierumer School met academie Minerva in Groningen-stad.

En nu, met ingang van de 25e jaargang (een mijlpaal, welgefeliciteerd!), begint de Hidden Times aan zijn derde tijdvak. De directie van de Bierumer School is overgedragen. De Hidden Times verschijnt voortaan vanuit Delfzijl (of een atelier in de buurt). Met weer die onuitgesproken belofte van een glanzende toekomst. *La mort de l'art*. Moge deze even roemrijk en betekenisvol worden als de twee vorige.

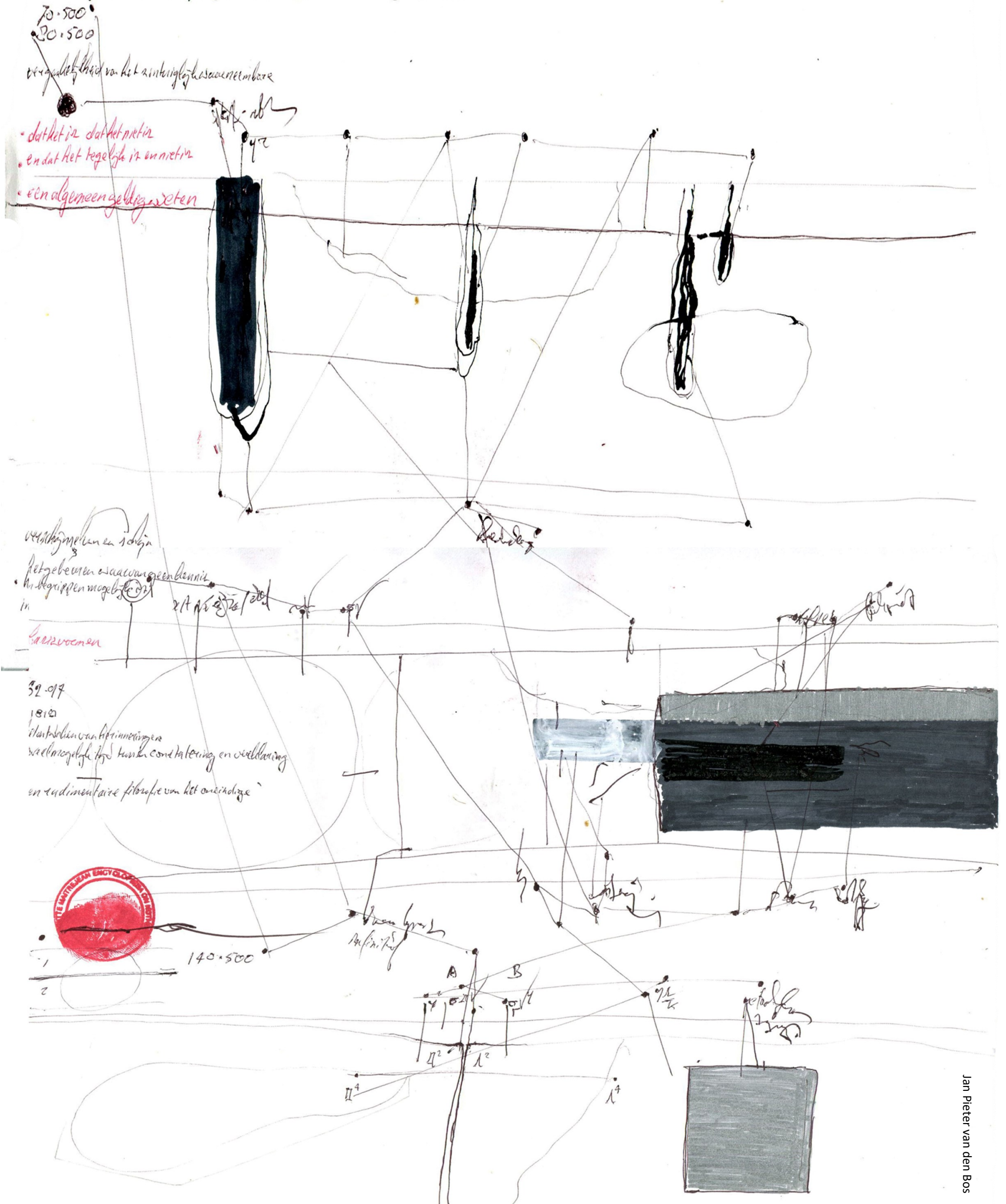

Kees Vossestein

Marianne Meester

1818

"21 Nahirna Street" A handless body dressed in uniform A head stuck on a wooden pole Two hands placed on metal spikes on a fence Popasna Photographer Fatimah Hossaini "In Kabul there was so much hope and desire Tod von Arztin dr Kellermayr nach Hetz kampagned zielten darauf ab sie mund-tot zu machen Künstler kollektiv "Selbstgebaute Musik" Den Klängen auf der Spur VS doodt al-Qaida leider, Agman al-Zawahri in Afghanistan

GRONDZUIGEN

*een gedeelte uit onvoltooid en verzameld werk
van Klaas Koetje*

Mijn laatste oorlogshandeling was verhuizen naar deze bouwval achter de dijk. Ommelanderschans heet het hier. Ik weet niet of dit vrede gaat betekenen of staakt het vuren. In ieder geval belooft het rust. In afwachting van wat komen gaat.

De bouwval is een halfsteens arbeidershuisje met scheef gewaaide pannen en hier en daar een gat in het dakbeschot. De schoorsteen is afgebrokkeld maar fungeert nog als rookkanaal. De sloten in de deuren zijn tot onbruikbaarheid verroest. De aanlandige wind geselt alles wat metaal is en zet aan tot versnelde corrosie. De vensters waar geen ruiten meer in zitten zijn met goedkoop plaatmateriaal dichtgetimmerd. De duisternis binnen wordt alleen in de laatste uren voor zonsondergang enigszins doorzichtig.

Dit is het soort huis waarvan het bestaan door weinigen wordt gekend. Ondanks dat het is opgericht op deze kale vlakte wordt het slechts door enkelen gezien. Het eigendom wordt niet betwist tenzij een buitenstaander het betreft. Men doet er graag geheimzinnig over maar iedereen kent elkaar, herkent elkaar, aan de plooien in de huid, de tongval waarin altijd de wind meeslist, de oogopslag, de blik die niets anders lijkt te doen dan turen over vlakten van water en klei. Als je jaren overvèrbent geweest, zelfs enkele generaties hebt overgeslagen, dan nog is de herkenning feilloos.

Vandaag is de wind gaan liggen. Nu het eb is, is nagenoeg elk geluid uit de atmosfeer verdwenen. De Tibetaanse wadloper* is geen vogeltje dat luidruchtig naar voedsel zoekt. Hij is er wel. Op jacht naar kokkels en garnaaltjes. In het vroege voorjaar strijkt een bescheiden kolonie hier neer. Ze verschuilen zich in het zee gras waar ze nesten vlechten die door wateringenieurs gebouwd hadden kunnen worden. Ze binden gras samen tot flexibele maar stevige meerpalen waaraan het nest wordt vastgeregen zodat het bij vloed en eb mee kan bewegen op het water. Op de een of andere manier slagen ze erin hun nestplekken zo te kiezen dat de vloed ze nooit overstroomt. Dicht genoeg bij de laagwaterlijn. Ver genoeg van het land. Ze lijken het onheil van gelijktijdige storm en springtij te ruiken. Anders dan spreeuwen zijn ze stil en vliegen nooit gezamenlijk op. Totdat het springtij met een noord- tot noordwesterstorm het water hoger de kwelders op blaast. Dan zwemt het groepje op en verdwijnt naar het Ambonezenbosje waar ze afgaand tij afwachten om de schade op te nemen en te herstellen. (6-2017)

Dialog

De donkere kant.

De achterkant?

Nee, de donkere. Duister, zwart, lichtloos.

Als in een donkere kamer?!

Onzichtbaarder nog.

Als hersens.

Het bewustzijn.

Het schijnt licht en kleurrijk.

Het is duister en ondefinieerbaar.

Op enkele zinnen na toch zeker.

Zeker, de getuigenis van zinnen:

de glinstering van het water,

het kabbelen van de golven,

de stank van algen,

de kille spatten.

En daaronder is het zwart en ondoorzichtig.

Daaronder is het zwart en ondoorzichtig.

Het bekt en schuimt voert
aan en af
langs boorden
kant en wit
om zichtig na
te speuren waar
al wat is geschapen
zich wentelt in
beklag en zelf tot niets
meer in staat
dan amechtig adem
halen spuug te uiten
om in verwarving
van opperste verdieping
tot de eindstreep te geraken
en blikkend over de horizon
in eindeloos gebazel te verdwijnen

De dichter (6-2018)

we gaan ondergronds
het zal moeten naar de zoutcavernes
de eeuwige gasvelden waar wiksters
hun onwelriekende
levenssappen met steenslag
in het brein van hopeloze passanten
pogen te druppelen
op jacht naar de ongrijpbare
mysteriën die zich tussen hemel en aarde
afspelen

en daarom moeten we
ondergronds
om de breuklijnen van de fossielen
te verkennen waar
oliën en gassen zich enkel
gewonnen geven als de aarde
scheurt en het stof
tot stof laat wederkeren
bewoners op de korst zich
onmachtig de angst moeten
laten welgevalen die zich als
hersensbeving voortplant in het geheugen
en toenemend de metamorfose
ondergaat tot woede
in iedere lichaamscel
voortdreunt

wij moeten ondergronds
naar de spelonken van het gewin
op zoek
naar de seismische
intimiteit
die ons toont
hoe te overleven in het tektonisch
geweld dat na al die eeuwen
van spanning en decennia
van winning uit
de aardkorst wenst te ontsnappen
de grond onder
onze voeten is te heet
geworden
en verzilt tot zeeland
waar wieren en algen
de zager en de leegloper
een heenkomen vinden (hun aardse
gangen verraden door
cirkels op de bovengrond)
kokkels en garnalen
zich laten verorberen
door platvissen
en steltlopers

wij moeten ondergronds
niet alleen ik
(12-2022)

*De Tibetaanse wadloper (Charadrius Nayaaur) is een verre verwant van de strandplevier. Het zichtbare verschil is de bruinere kop en bij het sluiten van de ogen heeft de Tibetaanse wadloper een blauwe wenkbrauwstreep alsof een blinddoek is voorgedaan. Ook de sneeuw witte pootjes onderscheiden zich van de meeste plevier.
Mannetje en vrouwtje zijn niet van elkaar te onderscheiden behalve in het broedseizoen. Het vrouwtje foerageert terwijl het mannetje de eitjes uitbroedt. Veel broedpaar gaat verloren tijdens voorjaarsstormen. De vogel overwintert in de Himalaya. (12-2022)

De Verborgen Tijd

Een onderneming van Kindt & van den Bos 2023

Een landschap aanleiding tot brainstorming, van denkprocessen en gericht actief denken aan dat wat nog niet is, over kennis gewonnen uit andere bronnen dan die gebruikelijk zijn, niet door meting of berekening maar uit intuïtie en verbeelding en directe ervaring. Bij het maakproces gaat het niet om het produceren alleen maar vooral om het onderweg zijn, het steeds verder.

Op gekozen locaties wordt met rood wit afzetlint in een van aandacht verstoken stil, zwijgend landschap, niet zonder geur en zichzelf genoeg, een stuk land afgebakend. In dit territorium wordt een tijdelijk environment geplaatst.

Er wordt aarde uit het territorium meegenomen waaruit een hydrolaat wordt gedestilleerd. Zo wordt de geur van een locatie in het landschap gevangen en opgeslagen in flesjes met etiket met daarop een afbeelding en de coördinaten van de plek. Deze gebottelde geuren reizen mee van locatie naar locatie.

De aarde van elk gebied wordt op een specifieke manier benaderd. Van september tot eind november 2022 is gewerkt in Delfzijl en omgeving en was de inspiratiebron 'berichten uit de onderwereld'. Voor 2023 wordt dat:

- De aarde aan het infuus
- Waterdragers
- Aardse zaken

Alles wordt uitgebreid geregistreerd d.m.v. film en fotografie. Van al deze filmbeelden wordt een film gemaakt. De film en de schetsen worden gebruikt bij de presentaties en The Hidden Times wordt een verbeelding van het hele project.

Kindt communiceert via schetsen met de aarde en laat zich leiden door het gekozen stuk land en door de geur. Van den Bos maakt snelle getekende impressies speciaal voor de boekrollen. De handgeschreven rijk geïllustreerde boekrollen van 47x500 cm met getekende impressies en schilderijen zijn van ongewoon karakter en gedempte realiteitszin. Deze filosofisch getinte voorstudies zijn met elkaar verweven in een geometrisch 'denkweb'.

Berichten uit de onderwereld

Still uit de video berichten uit de onderwereld / Manja Kindt

HIDDEN TIMES

25STE JAARGANG NR 46 2023

production Manja Kindt Jan P van den Bos
 editor Emma Urinia Fanny Urinia cr
 art direction Laura Banfi
 design Rirette Maitrejean cr
 proctor Recent Peuterdrift

published by Chimney Press Publications
 syndicate of the Hôpital Général

c De Verborgen Tijd
 printed in Groningen by
 CNA Printing Services Groningen
 ISSN: 2542-4173

nr

signature

